

Nieuws uit de afdeelingen.

AFDEELING HEERLEN EN OMSTREKEN. — Wij kunnen gerust zeggen, dat onze afdeeling, al mag zij zich dan niet verheugen in de belangstelling van onze collega's ambtenaren van Mijn of Mijnfonds, een bloeiend en krachtig leven lijdt! Dit jaar hebben wij reeds 3 vergaderingen gehad en de bijeenroepingsbrief prijkte telkens met den naam van een spreker!

Eind Januari kwamen wij samen in de Röntgen-zaal van het St. Josefhospitaal te Heerlen, waar DE WEVER volgens de dagorde een „Röntgen-demonstratie” zou geven. Nu begrijpt een ieder, dat men dit niet te letterlijk moet opvatten, maar onze geneeskundige terminologie is dikwerf niet geheel en al juist! DE WEVER gaf ons een kort overzicht van de Röntgentechniek en Röntgentherapie om daarna een schat van keurige en duidelijke platen te doen zien, waaronder photo's van zeer merkwaardige gevallen! Zoo werd een hoogst belangwekkende schedelopname vertoond van een patiënt lijdende aan osteïtis deformans (PAGET); de schedel heeft een omtrek van 72 cM. en neemt nog steeds in omvang toe; wij kregen te zien eenige photo's van osteïtis fibrosa (RECKLINGHAUSEN); verder de opname van een voet, die het beeld vertoonde van de zoo zeldzaam voorkomende ziekte van ALBAN KÖHLER; dan nog opnamen van arthritis deformans juvenilis (PERTHES). Behalve deze bij uitstek merkwaardige gevallen, — wel een bewijs voor het prachtig materiaal, dat hier in het zuiden te verwerken valt, had onze Röntgenoloog het kostelijke denkbeeld gehad, opnamen te doen zien van longen van normale personen, van tuberculeuze patiënten en ook het beeld van de z.g. mijnwerkerslong, welke mijnwerkerslongen door hun schaduwen rondom den hilus zulk een overeenkomst kunnen vertoonen met tuberculeuze longen, wier lymphklieren rondom den hilus zijn aangetast! Wij hebben ons er van kunnen overtuigen, niet alleen dat DE WEVER beschikt over een zeer moderne Röntgen-installatie — en daarbij een prachtig materiaal ter bewerking heeft — maar ook dat in de Röntgenafdeeling van het St. Josefsziekenhuis alhier degelijk en keurig werk wordt afgeleverd! Ik spreek dan ook hier den wensch uit, dat DE WEVER, die een dergenen was, die er voor zorgde, dat onze afdeeling tot stand kwam, een zestal jaren geleden, die de eerste voorzitter was en de afdeeling gedurende ruim drie jaar in zeer moeilijke tijden bestuurde, dat DE WEVER, die voor eenige weken zijn zilveren feest als arts vieren mocht, nog langen tijd zijn beste krachten mag geven tot heil en hulp en steun van zijn vele patiënten en ook dat hij nog jaren en jaren de Röntgenologie moge dienen en helpen vooruitbrengen!

Begin April had de tweede vergadering plaats in de Wilhelminaschool (vroedvrouwenschool) te Heerlen. Op die vergadering hield de geneesheer-directeur dr. MEULEMAN een voordracht over „pituitrine”. Na eenige casuïstische mededeelingen in verband met pituitrine werd ons de huidige mentaliteit beschreven omtrent het aanwenden van pituitrine; aan den eenen kant heftige voorstanders voor het gebruik, aan den anderen kant een aantal, die het gebruik volstrekt veroordeelen. Als wijs man, koos de spreker — zooals indertijd prof. PEL zulks placht te doen — den gulden middenweg! De voorstanders waren zelfs zóó ver gegaan, dat zij het pituitrine in handen van de vroedvrouw wilden geven, hetgeen dr. MEULEMAN, die toch geacht kan worden zijn Pappenheimers door en door te kennen, een groot gevaar noemde en volstrekt afkeurde! Volgens spreker kan pituitrine bij weënzwakke goede diensten bewijzen, maar dan dient nauwkeurig er op gelet, dat aan de volgende voorwaarden is voldaan, n.l.: normaal bekken, ingedaalde schedel, in normalen stand en gebroken vliezen. Wordt hierop niet met nauwgezetheid acht gegeven, dan krijgt men, daar de werking van pituitrine zeer krachtig kan zijn, het groote gevaar voor spontane baarmoederverscheuring, daar het dan feitelijk een toestand wordt van buigen of barsten; en dr. MEULEMAN spreekt dan ook het vermoeden uit, dat het meer voorkomen, den laatsten tijd, van spontane

baarmoederscheur hoogstwaarschijnlijk verband zal houden met een ondoelmatig gebruik van pituitrine. Het grootere gevaar voor perinealscheur en d- vermeerderde kans op nabloeding als gevolg van een overprikkeling met sec un daire atonie, behooren ook tot de nadeelige gevolgen van de toediening van deze stof. De nauwkeurige werking van pituitrine is ons nog niet bekend; door prof. STORM VAN LEEUWEN worden nog onderzoekingen gedaan, die ons wellicht binnen korten tijd meer doen weten omtrent de juiste werking van dit middel. Deze voordracht, uitgesproken door een man van oordeel en ervaring, gehouden op een wijze, die de roem van den voordrager als aangenaam en gemakkelijk spreker weer bevestigde, heeft ons doen zien, dat op heden het pituitrine in handen van den arts, die denkt en overziet hetgeen hij niet weet, en handelt in het volle bewustzijn van zijn groote verantwoordelijkheid, veel goeds kan stichten; maar ook, dat pituitrine een middel is, onachtzaam toegepast of gebruikt, en dan daardoor als van zelf ook misbruikt, door onbevoegden een noodlottige uitwerking kan hebben.

De dagorde der derde vergadering van onze afdeling, gehouden voor eenige weken, bevatte slechts één punt; „Voordracht van prof. WENCKEBACH”. Velen hadden aan den oproep gehoor gegeven en de Weenske hoogleeraar vond in zijn vroegere standplaats — het is een goede vijf en twintig jaar geleden, dat de kter WENCKEBACH geheel alleen in Heerlen en oms.reken de algemeene praktijk uitoefende — een groot aantal geneeskundigen, die allen naar hun voorganger kwamen luisteren; en het heeft hun niet berouwd. Niet een spreker met krachtig vlotte stijf prachtig gebouwde zinnen, niet een welsprekendheid, die boeit of doet genieten, ook niet een schermen met onbegrijpelijke of onverteerbare would-be-wetenschap, neen van dat alles niets, maar een gedegen, goed gedocumenteerde, gemakkelijk te begrijpen voordracht over onvoldoende hartswerking. Nu en dan wilde het Nederlandsche woord niet zoo spoedig komen en werd de Deutsche term gebezigd, dat echter in zoo'n internationaal milieu, zooals een zuidelijke grensplaats als Heerlen is, niets vreemd klinkt.

Uitvoerig werd ons de heilzame werking van de digitalis aangetoond, zoowel met practische voorbeelden als met wetenschappelijke uitpluizing van het waarom en hoe; en dan bleek, dat de digitalis niet is een hartwerking-versterkend middel, maar dat de werking elke overprikkeling en ook de prikkelbaarheid der hartspier onderdrukt. Wanneer het hart vergeleken wordt bij een paard, dan is de digitalis niet de zweep, maar meer de teugels, waardoor het paard in zijn overdreven galop en malle bokkesprongen en bij de verkwisting van nuttelooze energie weer tot matige draf of in stap gebracht wordt; het paard loopt weer in regelmaat en gebruikt zijn kracht ten goede; het hart klopt weer langzaam en regelmatig. Zoowel de contractiliteit als de prikkelbaarheid en de prikkelgeleiding der hartspier worden verminderd, zoodat nu bij iedere samentrekking de geheele energie van den prikkel wordt verbruikt, op het eind van de samentrekking de kromme der energie het nulpunt bereikt heeft.

Niettegenstaande er reeds een uitgebreide studie gemaakt is omtrent de digitaliseigenschappen, is de volledige werking ons nog niet bekend; maar die studie wordt nog steeds voortgezet, zoowel in laboratoria als aan het ziekbed en onze kennis van deze zoo buitengewoon krachtig en heilzaam werkende plant zal dan ook volgens onzen hooggeleerden zegsman zeker nog vergroot worden!

Maar naast de digitalis staat als zeer voornaam middel tegen niet-normale hartswerking het chinine. Bij storende onregelmatigheden geeft het chinine en ook het chinidine, door onderdrukking van de prikkelbaarheid, prachtige resultaten. Zoo worden bij de ziekte van BASEDOW en andere ziekten de nuttelooze uitspattingen der hartspier door eenige grammen chinine weer teruggebracht tot normale werking! Het is eigenaardig, dat PEL reeds bij digitalis wat chinine gaf, alleen omdat hij bij ervaring wist, dat die samenvoeging zoo goed was; nu weten wij, dat het chinine ook zijn remmende werking op de prikkelbaarheid der hartspier uitoefent en zóó een gunstigen invloed heeft bij deze verschillende vormen van tachycardie.

Over de reclames der Deutsche praeparaten is prof. WENCKEBACH niet goed te

spreken. Welk praeparaat bijv. van de digitalis gebruikt moet worden, dat komt er niet zoo erg op aan; maar het is van het grootste gewicht, dat de arts altijd een zelfde praeparaat voorschrijft; dan kan hij de juiste werking zien en beoordeelen en kan zodoende bij voorkomende gevallen met gerust geweten een juiste hoeveelheid geven! De doseering moet niet van de fabriek uit worden voorgeschreven, maar moet aan het ziekbed geleerd en gegeven worden! Met het opgeven van eenige recepten; zooals prof. WENCKEBACH die dikwerf in zijn praktijk voorschreef, werd deze zeer leerrijke voordracht gesloten!

Nadat nog eenige vragen beantwoord waren, dankte dr. HUSTINX, onze voorzitter, den spreker en het was werkelijk uit ons aller naam, toen hij dezen eenvoudigen geleerde een hartelijk „tot weerziens” toeriep.

Na de vergadering een gezellig samenzijn! Het was er Limburgsch genoegelijk; Limburgsch vroolijk; het werd er Limburgsch laat.

BERNARD SCHIPHORST.

BERGEN OP ZOOM, ROOSENDAAL EN OMSTREKEN. — Op 18 Mei kwam de afdeeling bijeen. Een talrijke opkomst, 17 of 18 leden, wat niet te verwonderen was, daar niemand minder dan dr. KLINKERT Sr. zou spreken over: Varia in de praktijk. Bijna twee uur hield de spreker zijn gehoor gevangen door zijn belangwekkende mededeelingen met zijn sobere doch boeiende voordracht.

Hij begon over vreemde lichamen in de luchtwegen en knoopte daaraan vast casuïstiek van bronchiaalstenosen; hij besprak de waarde van het pathologisch-anatomisch onderzoek en het Röntgenogram naast de beproefde oudere klinische waarneming. Een geval van ziekte van HODGKIN en de invloed hierbij van de bestraling werden het aanknoopingspunt om de merkwaardige resultaten te bespreken bij bestraling van kwaadaardige gezwellen, terwijl tenslotte de aandacht werd gevraagd voor de inwendige behandeling van maagzweer en voor de diagnose meningitis.

Het vele wetenswaardige, dat de spreker ons bood, werd met belangstelling aan-gehoord en van de gelegenheid tot vragen stellen ook tot dispuut — een internist ziet nu eenmaal verschillende dingen anders dan de chirurg — werd gaarne gebruik gemaakt.

Voor allen intusschen was het een genotvolle, leerzame avond, waarvoor de voorzitter den spreker een hartelijk woord van dank bracht.

Oud-Gastel, Mei 1922.

J. J. M. KNITEL.

Beheerende redacteuren: Prof. Dr. G. VAN RIJNBERK en P. MUNTENDAM.
 Adres der Redactie: P. C. Hoofstraat 164, Amsterdam. — Tel. „Zuid” 150.
 Secretariaat en Informatiebureau Nederl. Maatschappij tot bevordering der
 — Geneeskunst, Raadhuisstraat 20. — Tel. Noord 5050. —
 Secretariaat H. O. en C. O.: van Wijckskade 9, Utrecht. — Tel. no. 1924.
 Penningm. C. O.: Nassau Dillenburgstraat 44, 's-Gravenhage, postrekening no. 4179.
 Huisartsen-organisatie: Penningm., Nassau Dillenburgstraat 44, 's-Gravenhage.
 — postrekening no. 35630. —
 Specialisten-organisatie, Secr.: Loolaan 28, Apeldoorn, postrekening no. 22393.

Typ. Amsterdamsche Boek- en Steendrukkerij v/h. ELLERMAN, HARMS & CO., Amst.